

KULTURA

Granice administracyjne miasta Kraków obejmują 5 historycznych układów miejskich: Kraków, Kazimierz, Kleparz, Podgórze i Nowa Huta oraz około 75 wsi, często o średniowiecznym rodowodzie.

W mieście znajduje się około 6 tysięcy obiektów zabytkowych, większość z nich zgrupowanych jest w obrębie zabytkowego Śródmieścia, w granicach określonych zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 8 września 1994 r., w sprawie uznania za pomnik historii "Krakowa - historycznego zespołu miasta". Około 1300 obiektów objętych jest rejestrem zabytków, pozostałe ujęte są w ewidencji konserwatorskiej.

W Krakowie można spotkać też wartościowe układy urbanistyczne XX-wieczne oraz zespoły zieleni urządzonej o wysokich walorach, nie będące zabytkami.

Działalność upowszechniania kultury w Krakowie prowadzą liczne instytucje i placówki kultury m.in.:

- 33 muzea (w tym kilka wielooddziałowych),
- 11 teatrów zawodowych i instytucji muzycznych,
- 18 kin stałych,
- 70 bibliotek i filii bibliotecznych,
- 37 galerii sztuki współczesnej,
- 79 instytucji kultury (domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic),
- 376 zespołów artystycznych.

Charakterystyka ilościowa kin i bibliotek funkcjonujących na terenie Krakowa na tle województwa małopolskiego w 1998 r.

	Województwo małopolskie	Miasto Kraków
Kina stałe	59	18
- miejsca na widowni	15 530	4 755
- widzowie w tys.	1815	1 063,7
Biblioteki i filie biblioteczne	795	70
- księgozbiór w woluminach w tys.	10 681,5	1 923,9
- czytelnicy w tys.	613,2	152,2
- księgozbiór w woluminach na 1000 osób	3321,5	2 597,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

W dziedzinie kultury Gmina Kraków prowadzi działalność w podstawowych sferach:

- organizuje i w dużej części finansuje edukację kulturalną i upowszechnianie kultury, w tym działalność domów i ośrodków kultury z klubami oraz upowszechnianie czytelnictwa poprzez biblioteki publiczne,
- prowadzi i finansuje własne instytucje artystyczne - muzealne i wystawiennicze,
- prowadzi powszechny program dofinansowań przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych,

- realizuje program "Kraków 2000", integrujący wybrane działania z różnych dziedzin kultury i sztuki w spójny jednorodny program pozwalający na promowanie w Krakowie wydarzeń kulturalnych i jednocześnie promocję Miasta poprzez kulturę; kreujący i wspierający wielkie wydarzenia kulturalne, szczególnie o charakterze festiwalowym.

Na koniec roku 1998 Gmina prowadziła: 2 teatry (Teatr Ludowy i Krakowski Teatr Scena STU (instytucja wojewódzko - gminna)), 2 muzea (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Muzeum Inżynierii Miejskiej), 1 galerię (Galeria Sztuki Współczesnej - "Bunkier Sztuki"), 1 orkiestrę (Orkiestra "Sinfonietta Cracovia"), 3 domy kultury i 4 ośrodki kultury z 38 klubami, 4 biblioteki z 72 filiami i punktami bibliotecznymi, 11 placówek oświatowo- wychowawczych oraz Biuro Festiwalowe "Kraków 2000".

- Z dniem 1 października 1998r powołano nową gminną instytucję kultury - Muzeum Inżynierii Miejskiej przy ul. Św. Wawrzyńca.
- Kontynuowano działania zmierzające do utworzenia Muzeum Historii Armii Krajowej, m.in. powołano zespół zdaniowy do prac inwentaryzacyjnych zbiorów - muzealiów zgromadzonych przez Fundację Muzeum Historii Armii Krajowej
- Opracowano i zrealizowano programy współpracy Gminy, ze Stowarzyszenia Willi Decjusza, Międzynarodowego Centrum Kultury oraz Centrum Kultury Żydowskiej .
- Skończono prace zespołu zadaniowego w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa zajmującego się badaniem losów krakowian wywiezionych na Wschód przez NKWD po 1945 r.
- Przeprowadzono 3 cykliczne konkursy i przygotowano uroczystość wręczenia: przyznanych 10 Nagród Miasta Krakowa i 3 wyróżnień, 15 Stypendiów Twórczych Miasta Krakowa oraz 5 tytułów Mecenasów Kultury Krakowa Roku 1997.
- Realizowano Uchwałę ZMK w sprawie zasad najmu lokali użytkowych przeznaczonych dla galerii sztuki oraz skończono prace Komisji ds. Galerii Sztuki; 5 wnioskodawców otrzymało lokale komunalne.
- Komisja ds. Pracowni Twórczych przy Prezydencie Miasta rozpatrzyła 55 wniosków o przydział pracowni twórczej i przyznano 14 lokali na pracownie.
- Kontynuowane były - wspólnie z innymi wydziałami - działania na rzecz zagospodarowania Fortu św. Benedykta. Uchwałą ZMK Nr 1466/98 z dnia 3.XI.98r zdecydowano przekazać w użytkowanie obiekt na 25 lat Stowarzyszeniu Studentów Akademii Ekonomicznej na prowadzenie studenckiego centrum kultury.
- Zmierzając do wykreowania wizerunku Krakowa jako miasta bogatej oferty kulturalnej, drogą przetargu wyłoniono realizatora tradycyjnej imprezy plenerowej "Wianki" na okres trzech lat. Skończono realizację "Lat Artystycznego" na Placu Wolnica na Kazimierzu we współpracy ze Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży.
- Wprowadzono do sieci "Internet" ponad 240 stron materiałów informacyjnych o krakowskich instytucjach kultury.
- W ramach obsługi zadań priorytetowych dzielnic realizowanych przez Wydział zawarto 11 umów cywilnoprawnych o dofinansowanie działalności kulturalnej podmiotów działających na terenie dzielnic.
- Bieżący nadzór nad instytucjami kultury i placówkami oświatowo-wychowawczymi realizującymi zadania w zakresie zakupów i zadań inwestycyjnych pozwolił na wydatkowanie zaplanowanych środków w wysokości 99,9 %.

Gminne placówki kultury w latach 1994-1998

	1994	1995	1996	1997	1998
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa					
wystawy stałe	4	4	4	5	4

wystawy zmienne	27	23s	35	26	30
ilość zwiedzających	100 815	103 127	116 607	132 063	109 310
Galeria "Bunkier Sztuki"					
wystawy zmienne	34	31	31	63	19
ilość zwiedzających	19 800	47 000	28 000	43 303	52 402
Orkiestra "Sinfonietta Cracovia"					
ilość koncertów	(X-XII) 3	28	27	26	41
ilość uczestników	(X-XII) 830	5 130	5 214	7 957	19 075
Teatr Ludowy					
ilość premier	4	7	7	8	6
ilość spektakli	152	264	384	336	318
ilość uczestników	53 000	46 000	53 031	46 700	56 069
Krakowski Teatr Scena Stu (wojewódzko-gminny)					
ilość premier	-	-	-	5	4
ilość spektakli	-	-	-	73	198
ilość uczestników	-	-	-	9 808	30 204
Podgórska Biblioteka Publiczna					
ilość woluminów	320 381	319 753	315 016	317 178	316 124
ilość wypożyczeń	736 201	737 228	785 504	792 439	781 213
ilość czytelników	30 808	31 186	32 342	32 844	33 569
Nowohucka Biblioteka Publiczna					
ilość woluminów	374 141	399 061	384 967	380 425	387 995
ilość wypożyczeń	699 640	689 161	753 086	746 233	771 659
ilość czytelników	31 597	31 927	32 318	32 895	33 157
Krowoderska Biblioteka Publiczna					
ilość woluminów	301 580	309 138	311 102	305 101	299 069
ilość wypożyczeń	565 624	579 749	578 209	638 881	635 275
ilość czytelników	21 908	22 871	23 793	24 697	26 038
Śródmiejska Biblioteka Publiczna					
ilość woluminów	284 119	288 566	293 363	298 648	305 517
ilość wypożyczeń	512 450	551 088	572 783	566 482	606 743
ilość czytelników	22 426	22 337	22 822	23 167	23 433

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UMK

Gminne Domy Kultury, Ośrodki Kultury, Kluby w 1998 r.

Gminne instytucje kultury	Imprezy		Zespoły artystyczne		Koła - kluby		Kursy		Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży	
	ilość	uczestnicy	ilość	członkowie	ilość	członkowie	ilość	absolwenci	zajęcia	uczestnicy
Nowohuckie Centrum Kultury	1.435	364.048	27	513	25	625	327	3.252	37	12.350
CK "Dworek Białoprądnicki"	672	42.151	2	16	7	238	6	128	-	-
Kluby	244	34.957	29	179	25	300	15	135	-	-
Teatr KTO	47	77.090	1	16	-	-	-	-	-	-
DK "Podgórze"	261	91.811	7	66	10	174	45	467	584	12.069
Kluby	2.278	108.417	40	482	69	1.276	17	255	239	23.950
Śródmiejski Ośrodek Kultury	465	33.500	5	103	8	210	7	212	2	139
Kluby	313	20.159	2	17	15	300	9	120	-	-
OK. Nowa Huta	134	5.800	1	18	4	128	2	20	-	-
Kluby	597	35.013	4	29	48	967	10	100	-	-
OK ZPiT "Krakowiaci"	58	6.500.000	10	354	1	60	3	30	2	25
OK. im. C. K. Norwida	1.145	76.548	7	137	23	317	55	681	95	4.013
Kluby	222	11.669	2	9	11	350	27	378	40	2.104

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UMK

Gminne Młodzieżowe Domy Kultury w 1998 r.

Gminne	Imprezy	Zespoły	Koła - kluby	Kursy	Edukacja
--------	---------	---------	--------------	-------	----------

instytucje kultury			artystyczne						kulturalna dzieci i młodzieży	
	ilość	uczestnik	ilość	członek	ilość	członek	ilość	absolwent	zajęcia	Uczestnik
Centrum Młodzieży	1.590	210.280	4	349	188	3.208	10	152	124	11.622
Staromiejskie Centrum Kult.	379	31.627	58	461	234	2.470	9	102	55	2.270
MDK ul. Reymonta	113	14.836	22	403	41	704	6	176	-	-
MDK os. Na Stoku	84	37.000	14	100	56	654	-	-	-	-
MDK os. Tysiąclecia	123	25.600	28	318	32	374	6	87	1	150
MDK os. Złotej Jesieni	243	21.000	20	295	59	653	-	-	-	-
MDK ul. Beskidzka	273	16.883	18	205	94	1.257	22	311	-	-
MDK ul. Grunwaldzka	96	16.244	12	292	4	174	-	-	14	389
MDK ul. Lotnicza	239	18.213	6	30	43	502	36	357	-	-
MDK al. 29 Listopada	143	13.538	4	57	126	1.400	-	-	-	-
MLZPiT "Krakowiak"	26	603.700	1	298	23	298	-	-	-	-

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UMK

Średnia roczna dopłata Gminy do 1 uczestnika/czytelnika ogółem (w złotych)

Gminne jednostki kultury	1994	1995	1996	1997	1998
Domy Kultury	Brak danych	6,12	7,93	9,44	6,38*
Ośrodki Kultury	Brak danych	9,68	15,10	14,59	8,79*

Kluby	Brak danych	7,36	10,00	9,88	
Biblioteki	Brak danych	30,84	25,44	46,22	47,67

* kwoty łącznie - domy i ośrodki kultury + kluby
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UMK

System dofinansowania przedsięwzięć kulturalnych

W 1998 r. kontynuowano programy dofinansowań projektów kulturalnych i mecenatu artystycznego. Rozdysponowano środki finansowe w ramach programów inicjatyw kulturalnych, promocji, mecenatu i dofinansowania festiwali krakowskich. Łącznie w 1998 r. z finansowego wsparcia Gminy skorzystało 458 różnych przedsięwzięć kulturalnych.

Gmina miała swój udział finansowy m.in. w takich imprezach: jak Festiwal Kultury Żydowskiej, Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych, Festiwal "Muzyka w Starym Krakowie" oraz Krakowskie Reminiscencje Teatralne.

Ilość dofinansowanych przedsięwzięć kulturalnych w latach 1994-1998

Nazwa zadania	1994	1995	1996	1997	1998
Inicjatywy	356	361	386	296	275
Mecenat	143	143	141	125	755
Promocja	64	67	94	110	55
Festiwale		39	53	73	53
Ogółem	563	610	674	604	458

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury UMK

Aktywność środowisk twórczych i organizatorów życia kulturalnego wyraża się wieloma imprezami o znaczeniu międzynarodowym i ogólnopolskim jak np.:

- Festiwal Kraków 2000
- Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych i Krótkometrażowych,
- Międzynarodowy Festiwal Filmu Reklamowego i Reklamy,
- Międzynarodowy Festiwal Jazzowy – Starzy i Młodzi czyli jazz w Krakowie,
- Festiwal Kultury Żydowskiej,
- Festiwal Piosenki Żeglarskiej "Shanties",
- Festiwal "Muzyka w Starym Krakowie",
- Studencki Festiwal Piosenki,
- Przegląd Kabaretów "PAKa"
- Zaduszki Jazzowe,
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Alternatywnych – Krakowskie Reminiscencje Teatralne,
- Międzynarodowe Triennale Grafiki,
- Międzynarodowe Biennale Architektury,

- Krakowska Wiosna Baletowa
- Międzynarodowe Spotkania Muzyczne Orkiestr Wojskowych,
- Festiwal Teatrów Ulicznych,
- Dni Muzyki Organowej,
- Festiwal Muzyki Dawnej,
- Festiwal Folklorystyczny Dzieci i Młodzieży "Krakowiak"
- Międzynarodowy Festiwal Klarinetowy,
- Międzynarodowy Festiwal Fletowy,
- Międzynarodowy Turniej Sportowego Tańca Towarzyskiego "Teddy Trophy"
- Tynieckie Recitale Organowe,
- Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena
- Krakowska Wiosna Muzyki,
- Dni Muzyki Kompozytorów Krakowskich,
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Uniwersyteckich
- Międzynarodowy i Ogólnopolski Festiwal Krótkometrażowych Filmów Amatorskich SMOFI,

Duże znaczenie kulturowe mają coroczne pochody Lajkonika, Wianki Krakowskie, Emaus, Rękawka, ceremonie Bractwa Kurkowego, konkursy Szopek Krakowskich, Targi Sztuki Ludowej, Juwenalia oraz Chrześcijańskie Dni Żaka, Lato Artystyczne na Placu Wolnica, Święto Ulicy Kanoniczej, Święto Ulicy Krupniczej,

W roku 1998 był kolejnym rokiem realizacji programu Festiwalu Kraków 2000. Patronat nad wydarzeniami, które odbyły się w minionym roku, objął i dokonał wyboru imprez Krzysztof Penderecki. Był to Rok Muzyki, którego punktami kulminacyjnymi stały się dwa wielkie wydarzenia kulturalne Krakowa: II Wielkanocny Festiwal Beethovenowski - w ramach festiwalu odbył się cykl koncertów z udziałem artystów światowej sławy, oraz jesienny Festiwal Krzysztofa Pendereckiego.

W roku tym opracowano również program Festiwalu Kraków 2000 na nadchodzący 1999 rok.

KULTURA

TENDENCJE

- program Kraków 2000 wzbogaca ofertę kulturalną Krakowa, promując miasto w kraju i zagranicą
- przejęte przez Miasto jednostki podniosły standard pomieszczeń i wyposażenia
- wzrasta ilość dofinansowanych projektów kulturalnych i artystycznych o charakterze festiwalowym i promocyjnym
- wzrasta ilość imprez artystycznych przyczyniających się do ugruntowania pozycji Krakowa jako ważnego ośrodka kultury o międzynarodowej randze.